

Thuốc
Mẹ

Copyright © Linh Lan Culture.,Jsc, 2022

THUỐC MÊ

**Bản quyền tác phẩm © THÂM TÂM và Công ty Cổ phần
VH&TT Linh Lan, 2022**

Trong thời hạn hợp đồng xuất bản độc quyền giữa tác giả cuốn sách và Công ty CP VH&TT Linh Lan, mọi hình thức xuất bản, sao chụp, phân phối dưới dạng in ấn hoặc văn bản điện tử, phát tán trên mạng Internet mà không có sự cho phép của Linh Lan đều bị coi là xâm phạm bản quyền, vi phạm pháp luật và làm tổn hại tới quyền lợi của nhà xuất bản, đơn vị xuất bản, tác giả và dịch giả.

Thuốc Mê

Tiểu thuyết

LINHLAN

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG

LỜI TỰA

Thời gian vừa qua, với sự giúp đỡ và động viên của các nhà văn, bạn bè xa gần, gia đình chúng tôi đã tìm kiếm và sưu tầm được khá nhiều truyện ngắn, truyện vừa, kịch ngắn của Thâm Tâm đăng tải trên các ấn phẩm *Tiểu thuyết thứ bảy*, *Phổ thông bán nguyệt san*, *Truyện bá*. Một điều rất may mắn là chúng tôi cũng đã sưu tầm được bản gốc tiểu thuyết *Thuốc mê* in trong *Phổ thông bán nguyệt san* số 133, ngày 16/6/1943. *Thuốc mê* cùng *Nỗi ân hận dài* là hai tiểu thuyết của Thâm Tâm. *Thuốc mê* đã được in lại vài lần từ năm 1970 ở Sài Gòn, 1989 Nhà xuất bản Long An, ...

Thuốc mê kể về một hủ tục lạ kì của một ngôi làng thờ vị Thành Hoàng là người đàn bà điên đã chết trong đau đớn sau khi đầu độc người chồng phản

bội. Hủ tục đòi hỏi mỗi năm làng phải chọn ra một cô gái đẹp, giả làm người đi buôn bán chợ xa, mang theo hai thứ thuốc mê và thuốc độc. Trong hai mươi lăm ngày, người con gái ấy phải bùa bả và giết được một người đàn ông. Nếu thành công, cô sẽ được trở về làng, lấy chồng người làng. Còn nếu không về đúng hạn hoặc làm hỏng việc, làng sẽ cử một người đàn ông đi tìm để đầu độc cô. Chỉ vòn vẹn hơn một trăm trang nhưng câu chuyện có đầy đủ kịch tính, cao trào, thắt mở liên tục và hấp dẫn người đọc đến tận trang cuối. Ngôn từ đã được tác giả gạn lọc rất kĩ, không câu chữ thừa. Nhưng, sự gạn lọc ấy không hề làm giảm đi chất thơ trong từng câu văn. Câu chuyện được đưa đẩy nhịp nhàng, vừa như một cuốn trinh thám kì bí hút người đọc theo diễn tiến của thứ tập tục lạ kì, vừa như một áng văn mô tả sinh động những nét độc đáo, đặc trưng của văn hóa nông thôn miền Bắc Việt Nam, và con người Việt những năm đầu thế kỷ trước.

Xin giới thiệu với bạn đọc tiểu thuyết *Thuốc mê* ấn hành theo đúng bản gốc. Trân trọng cảm ơn Nhà xuất bản Lao động và Công ty Cổ phần VH&TT Linh Lan đã xuất bản ấn phẩm này.

Nguyễn Tuấn Khoa

Con trai Nhà thơ, nhà văn Thâm Tâm

C hợ Bái năm ngày một phiên thường, mười ngày một phiên lớn, gọi là phiên chính. Những phiên chợ chính họp suốt từ sáng qua chiều, người ở các miền xa đến mua bán rất đông vui như đám hội. Vậy, đi chơi chợ Bái còn là một cái thú của gái lịch trai thanh.

Cách chợ Bái già nửa ngày đường, về phương nam, có một cái làng hẻo lánh kia gọi là Lữ Xá. Đất Lữ Xá ném đá giấu tay, thiên hạ vốn vẫn khiếp cái tiếng ấy. Từ xưa, vì lẽ xa xôi, vả lại đò giang cách trở, người Lữ Xá không có đi chợ Bái. Vậy, Lữ với Bái chẳng hề thông thương.

Tinh sương hôm Hai mươi tháng Hai, ở Lữ Xá, có một người con gái dậy sớm, đốt ngọn đèn con le lói, sửa lại cái đũa lụa nặng trĩu, ý chừng sắp đi chợ bán hàng.

Bà mẹ dậy theo, hỏi luôn, giọng thật là kín đáo:

- Hai cái gói ấy, mày đã nhớ kĩ chưa, hờ Tý?

Tý, ả con gái, khe khẽ trả lời:

- Đã, con đã giặt cẩn thận trong người.

Bà mẹ, dáng thỏa thuê, lại âu yếm sửa lại cái mép khăn mỏ quạ cho Tý, và nói:

- Đi cho may mắn nhé. Ngày xưa, tao cũng phải buôn bán như mày vậy, có gì là vất vả lắm đâu, đừng có ngại.

Tý mỉm cười mà đáp:

- Con có ngại đâu. Gái kẻ Lữ thì phải thế chứ, u nhỉ. Thôi, con đi đây, muộn lắm rồi.

Bà mẹ đưa chân con gái ra khỏi cổng. Tý vác đũa lụa lên vai, bước nhanh thoăn thoắt. Bà mẹ còn dặn vói trước khi đóng cổng lại:

- Có đi thì có về.

Tý qua mấy ngõ nhỏ để ra đường cái. Một vài kẻ trong làng, đã sắp tuổi nẫu sớm, ngó qua liếp cửa thấy bóng Tý, đều đưa lời theo:

- Có đi thì có về.

Tý chỉ mỉm cười, không ứng tiếng gì cả.

Trời dần dần hứng nắng. Xuân ấm như hơi rom nỏ. Á gái tơ, đầy lưng một đẫy lụa, vẫn cảm cúi những bước nhần nại của riêng người đồng quê sống kiếp con tằm.

Khi đi qua cánh đồng làng bên, Tý nghe thoáng có mấy kẻ nông phu thầm nói với nhau:

- Nó mang thuốc mê đấy.

- À nhỉ, hôm nay đã được Hai mươi tháng Hai rồi. Ta lại sắp được xem hội Lữ Xá. Nhưng chẳng biết ả đi tới đâu?

- Kệ, đâu thì đâu. Có điều chẳng ở vùng này. Mà đã không ở vùng này, thì ta thóc mách đến làm gì, kéo mà vạ miệng.

Tý mỉm cười, vẫn chỉ mỉm một nụ cười kiêu ngạo. ả là người kẻ Lữ. Mà kẻ Lữ vẫn được các làng lân cận ở bên này sông sợ như hùm beo. Không sợ kẻ Lữ, dễ chừng chỉ những người thiên hạ ở bên kia sông trở đi. Song từ bên kia sông trở đi, thì con gái Lữ Xá vẫn coi người thiên hạ như cái đóm, có lửa cháy hảnh hoi, chỉ búng ngón tay cũng đủ tắt.

Nghĩa là, Tý lên đường sáng hôm ấy, không phải chỉ mang đi có lụa là thức vốn hiền mà nhũn và ai xé cũng được cả. Vậy, ngoài lụa, còn có một thức góm ghiếc hơn nữa, là thuốc mê. Trai thiên hạ, dẫu như ngọn lửa mạnh, Tý chỉ búng ngón tay cho thuốc mê xuống, lửa đủ tắt ngấm rồi.

Tý sang sông, đi về phương Bắc, rồi lại qua một khúc sông nữa, đi về phía chợ Bái. Tý là người kẻ Lữ độc nhất đi chợ Bái, bạn đường toàn những hạng mới làm quen. Vậy Tý giấu bật quê quán mình. Ắ tỳu cơ mà nói tránh ra một cái làng hiền lành có tiếng. Và, mặt Tý, giọng Tý cũng rất hiền lành. Rồi đến hàng của Tý lại càng hiền lành hơn nữa. Lụa, chỉ có lụa thôi. *Thân em như tấm lụa đào, phất phơ giữa chợ biết vào tay ai?* Lụa đấy, tay ai muốn xé mà chả được, mà nó chả dễ yên! Nó không phải là của dũ vĩa. Dũ vĩa, có chẳng tại kẻ mua nó về làm dây thắt cổ. Ông thắt cổ thì ông chết, tại ông!

Khi Tý đến chợ, các mái lều đã ngả bóng về đông. Nhưng đi chợ trưa, cũng chẳng hết được khách. Một chút mật thom, hớ hênh ra, ruồi bu đến từng đàn. Tý là một của lạ, lạc đến đông đất người, lỏm loi, bé nhỏ, ai người ta thêm sợ!

Đã mấy lần, Tý lé mắt nhìn trộm mấy người đàn ông ghé qua hàng ả, giở tung các tấm lụa ra chỉ cốt để chòng ghẹo ả. Nhưng mấy người ấy, đều vào hàng già già, cơ chừng Tý không thích, nên Tý cười cứ nhạt như không.

Sau cùng, có một bọn ra dáng phong lưu, tình tứ, mà đều trai trẻ cả, đến hàng Tý, ồm ờ. Tý thấy ghét nhất một cái mặt nhăn nhở của gã mặc áo đoan, nhưng ghét bằng giọng cười say đắm, vừa cười vừa nói:

- Sao mà ông làm duyên nhiều thế? Chả bù với cái ông kia, đến hàng em cứ đứng lì lì thôi!

Cái ông kia là một gã mặc áo the thâm, cùng đi với bọn thiếu niên đương đứng ám hàng ả Tý, nhưng mọi người đùa cợt bao nhiêu thì gã đó im lặng bấy nhiêu, chỉ thỉnh thoảng nhìn thẳng vào mắt Tý một cái rất chổng, và có cười thì chỉ hơi mỉm miệng.

Người áo đoạn nghe nhắc đến gã áo the, mới quay lại, mà làm như vừa sực nhớ ra, bô bô nói:

- À, cái thằng hai Giáp này thì biết cái gì, nó đi hầu tôi đấy, cô hàng lựa ạ.

Mọi người đều vỗ tay khoái lạc, cho câu nói cợt trên làm thú vị. Duy Giáp đỏ mặt, mà vẫn cố làm ra vẻ thản nhiên.

Tý cười gói trà, lẳng lẳng chọn một miếng đưa lên miệng nhai một điệu ngon lành lắm. Một gã trong bọn thiếu niên nói chòng:

- Trà này tèm tối hôm qua hẳn?

Tý tức thì dễ dàng ngâm nga luôn:

- *Trà này tèm tối hôm qua,*

Giấu bác, giấu mẹ đem ra mời chàng.

Gã áo đoạn thích chí, đon đả:

- Nào thế cô hàng mời ai đây?

Tý lại nâng gói trầu lên. Gói trầu còn năm miếng, thì bốn miếng màu lá xanh, chỉ có một miếng màu lá vàng. Á chọn lấy miếng lá vàng, kèm với cau tươi vỏ tía, rồi nói ngọt lịm đi:

- Em mời ông chứ còn mời ai nữa, vì chỉ có ông mới mua được lựa của em thôi.

Gã áo đoạn cười ngất, toan nhặt lấy khẩu trầu ở trên bàn tay ngón nhỏ muôn muốt. Nhưng đột nhiên, gã áo the đã nhặt xong khẩu trầu trước gã áo đoạn. Mặt Tý bỗng biến đổi trong chớp mắt. Á kêu lên:

- Ông Giáp không được ăn!

Đã chậm. Giáp đã cầm gọn, hình như rất chặt, khẩu trầu ở trong nắm tay. Gã bấy giờ mới cười hở hàm răng, mà nói với các bạn, giọng thách thức:

- Anh nào dám ăn miếng trầu này?

Tý cố len vào một câu:

- Em mời ông áo đoạn kia!

Một gã trai đọc liễn lầu:

- Ăn trầu thì mở trầu ra,

Một là thuốc độc, hai là mận vôi.

Giáp thản nhiên nói:

- Nếu thuốc độc thì cô hàng là đồ tồi, còn như mận vôi, thì nước cốt càng đỏ, chứ sao. Ta ăn đấy!

Vừa dứt lời, Giáp bỏ luôn khẩu tràu vào miệng nhai liền. Gã áo đoạn chỉ cười xòa, đứng nhìn chứ không nói được câu gì cả. Hình như gã sợ cả sự im lặng của Giáp, một sự im lặng thách thức rất mạnh, chẳng ai dám tranh giành.

Duy Tý không cười nữa, mà cũng chẳng nói gì với Giáp. Ắ nhẹ nhàng trách gã áo đoạn:

- Thế là tại ông đấy nhá! Tràu của tôi có thuốc mê, mà ông chẳng được ăn, thì ông không mê tôi được, mà cái ông áo the kia kia, ông ấy lại mê tôi.

Khi người ta điên, thì người ta cãi là không điên, khi người ta nói dối, người ta hay bảo là nói thật, vì vậy, khi miếng tràu có thuốc mê mà cô hàng bảo là có thuốc mê, thì không ai tin rằng nó có thuốc mê.

Người đầu tiên xua tay là Giáp. Giáp nói:

- Ta mà lại mê được cô hàng? Vô lý! Thôi, chào cô. Đấy, anh em có ai mê cô ấy thì ở lại mà mê, ta về đây.

Nói đoạn, Giáp lặng lẽ đi khỏi, với nét mặt tự tin ở lòng mình sắt đá lắm. Bọn bạn gã cũng theo chân, bỏ cô hàng tằm ở lại với những khách hàng mới khác.

Bóng chiều nhòa dần. Quán chợ từng chiếc một, trống huếch theo nhau. Tý thu dọn lượ, buộc dây, xốc lên vai, về chợ. Nhưng ả không về đâu bằng con đường cái đây người lũ lượt kia. Ắ trọ lại ở ngay phố chợ, và nói chệch ra rằng:

- Để mai tiện đường, đi chợ Trầy.

Sự thật, cái hạn chưa được về Lữ Xá của Tý còn lâu. Công việc của ả trong những ngày xuất ngoại chỉ là làm một cô hàng tẩm, bất cứ ở chợ nào, vậy ả còn phải ngủ trọ mãi. Lạ nhà, lạ giường, lạ chiếu, người ta khó ngủ. Vậy, Tý trần trọc mãi. Rồi như không thể cầm ở trong lòng, ả lẩm bà lẩm bầm:

- Chẳng may thì nó thế... Chẳng may thì nó thế...
Mình có mời hấn đâu.

Phải, Tý không có ý mời Giáp ăn khẩu trầu lá màu vàng. Đó là tự Giáp muốn ăn. Giáp ăn khẩu trầu ấy, là Giáp sẽ mê Tý, vì trong lá trầu có bỏ thuốc. Giáp mê Tý, tức là trái lại câu gã đã kháng khái tuyên bố trước mọi người:

- Ta mà lại mê được cô hàng? Vô lý!

Nhưng trên đường về phủ Thoải, chiều hôm Hai mươi tháng Hai, xuân không buồn, sao Giáp thấy ngẩn ngơ? Gã cho là do miếng trầu say. Biết đâu rằng miếng trầu say cũng vì bùa thuốc.

Sáng hôm sau, thơ thần nhìn cánh đồng bát ngát, Giáp tự dưng như thấy thoáng bóng một người. Gã tức mình, vung tay lên, lẩm bầm:

- Vô lý! Thật là vô lý!

Mà vô lý thật. Ở phủ Thoải, còn ai không biết hai Giáp như sao nữa? Hai Giáp là một tay ngang tàng niên thiếu, không ưa thói huyên hoa¹ của bọn phong tình. Gã rất ghét những kẻ nào si dại vì đàn bà. Bởi vậy, ai cùng đi với Giáp mà tỏ sự mê gái ra trước mắt gã, thì thế nào gã cũng tìm cách ngăn cản rất kín đáo. Chẳng hạn như việc ăn tranh miếng trầu, ấy là Giáp muốn khuyên bạn đừng mắc vào cô hàng tấm lả loi kia. Mọi người đã phải gọi Giáp là một cái cây khô, một ông sư già, hay một phiến bàn thạch.

Phiến bàn thạch muốn vỡ, ông sư già đã ngấm bướm, và cái cây khô bỗng nảy chồi. Ấy là Giáp từ sáng hôm Hai mươi mốt. Gã có những trạng thái khác thường. Đương ngồi uống trà, gã bỗng nhớ đến một tấm áo người con gái, nhớ khắc khoải, nhớ say sưa, hình như nhớ một tấm áo gã đã mó đến, đã ấp lấy, đã dành để từ lâu mà rồi đánh mất. Đương ngủ, gã bỗng choàng tỉnh, quờ bàn tay, tưởng vương một món tóc ai. Đương đi giữa cánh đồng mông mênh, gã bỗng nghĩ thấy một thứ hơi êm thấm lạ lùng, một thứ hơi như mưa, như nắng, lại như là tơ, như là lụa, như là đương ngồi gần cô hàng tấm mời miếng trầu vàng.

Than ôi cho Giáp vì Giáp nhớ... cô hàng tấm! Gã giận mình lắm lắm. Nhưng giận mình một nửa thì lại yêu mình gấp hai. Giáp tự thấy mình đáng được cô hàng tấm lắm. Miệng ả cười xinh tẽ. Mắt ả nhìn

1. Huyên hoa: Huyên thuyên, ba hoa.